

МОН, LI НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ХИМИЯ
И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Областен кръг, 10 февруари 2019 г.

Учебно съдържание VII клас

ОТГОВОРИ НА ЗАДАЧИТЕ

ПЪРВА ЧАСТ

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Отговор	В	Б	В	Б	В	Г	В	В	А	Г
Задача	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Отговор	Г	Г	В	Г	В	Б	Б	Б	Б	А

ВТОРА ЧАСТ

Забележка. Отговорите са примерни. Приемат се всички решения, които отговарят на условието на задачата. Приемат се всички възможни начини на изписване на химичните уравнения – молекулни, пълни йонни или съкратени йонни.

Задача 1 (20 точки): Кои са елементите А и Б?

- А) $A \equiv Mg$, магнезий; $B \equiv Na$, натрий 4 × 0,5 = 2 т.
- Б) MgO
 $M_r(Na_2O) = 62,0$; $M_r(MgO) = 40,3$
 $A_r(O)/x = 0,397 \longrightarrow x = 16,0/0,397 = 40,3 = M_r(MgO) \longrightarrow MgO$ 4 т.
- В) $Mg(OH)_2$
Възможните хидроксиди са $NaOH$ и $Mg(OH)_2$.
За $NaOH$: $16/23 < 1$; за $Mg(OH)_2$: $32/24,3 = 1,3$ 1 + 2 = 3 т.
- Г) (а) да; $2H_2O + 2Na \rightarrow 2NaOH + H_2$ 1 + 2 = 3 т.
(б) не 1 т.
- Д) Na .
плътност (${}_{11}Na$) < плътност(H_2O) $\approx 1 \text{ g/cm}^3$; плътност (${}_{12}Mg$) > 1 g/cm^3 3 т.
- Е) Групи* 1 и 2. 4 т.

*Всички верни отговори за означенията на групите се зачитат.

Задача 2 (20 точки): Подготовка за химическа олимпиада

А) Калий и натрий по оцветяване на пламъка – виолетово и жълто или разлика в активността им при взаимодействие с вода. Разтворите на натриева основа и калиев хлорид – с фенолфталеин, лакмус или универсален индикатор, също – по различното оцветяване на пламък или по отделената топлина от неутрализацията на натриева основа с киселина. 4 × 1 = 4 т.

Б1) Na_2O , Na_2O_2 , K_2O , K_2O_2
(Супероксидите не се изискват, признават се, но не се оценяват с точки.) 4 × 0,5 = 2 т.

Б2) $4\text{Na} + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{Na}_2\text{O}$
 $2\text{Na} + \text{O}_2 \rightarrow \text{Na}_2\text{O}_2$
 $2\text{K} + \text{O}_2 \rightarrow \text{K}_2\text{O}_2$ 3 × 1 = 3 т.

В) От 35 g хлор трябва да се получат:

$$m(\text{NaCl}) = \frac{35}{0,61} = 57,38 \text{ g.} \quad \text{1,5 т.}$$

Масата на елемента натрий в 57,38 g натриев хлорид е:

$$m(\text{Na}) = 57,38 - 35 = 22,38 \text{ g.} \quad \text{1 т.}$$

Началната маса на метала е 25 g натрий, следователно ще останат

$$25 - 22,38 = 2,62 \text{ g натрий в излишък.} \quad \text{1 т.}$$

В съда ще се съдържат **натриев хлорид и натрий.** 2 т.

От 35 г хлор трябва да се получат $m(\text{KCl}) = \frac{35}{0,48} = 72,92 \text{ g}$ 1,5 т.

Масата на елемента калий в 72,92 g калиев хлорид е:

$$m(\text{K}) = 72,92 \text{ g} - 35 \text{ g} = 37,92 \text{ g} \quad \text{1 т.}$$

Началната маса на метала е 25 g калий, следователно

$$25 \text{ g} - 37,92 \text{ g} = -12,92 \text{ g калий са в недостиг.} \quad \text{1 т.}$$

В съда ще се съдържат **калиев хлорид и хлор.** 2 т.

Приемат се всички верни решения, при които в първия случай в реакционния съд се съдържат натриев хлорид и натрий, а във втория – калиев хлорид и хлор.

Задача 3 (20 точки): Загадка с вещества

- А)**
1) $2\text{Na} + \text{Cl}_2 \rightarrow 2\text{NaCl}$	4) $\text{NaOH} + \text{HCl} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$	
2) $2\text{Na} + 2\text{HCl} \rightarrow 2\text{NaCl} + \text{H}_2$	5) $\text{NaOH} \rightarrow \text{Na}^+ + \text{OH}^-$	
3) $2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$	6) $2\text{NaOH} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{H}_2\text{O}$	$6 \times 2 = 12 \text{ т.}$
- Б)**
1) химично съединяване	2) химично заместване	
3) химично заместване	5) дисоциация	$4 \times 1 = 4 \text{ т.}$
- В)**   неутрализация (признава се и йонообменна реакция)   **1 т.**
- Г)**   **X2** - сода каустик, **X3** – готварска/трапезна/каменна сол,
      X4 – калцинирана/кристална сода
- $3 \times 1 = 3 \text{ т.}$